

Ferah nâk Peşrev

Ney

Eyyûbî Dervîş Neyzen **Hüseyin Dede**

Usûlü : **Sâkîl** [48/4]

1. Hane / (Hane-i Evvel) / (Serhane)

SON / (Temmet)

2. Hane / (Hane-i Sani)

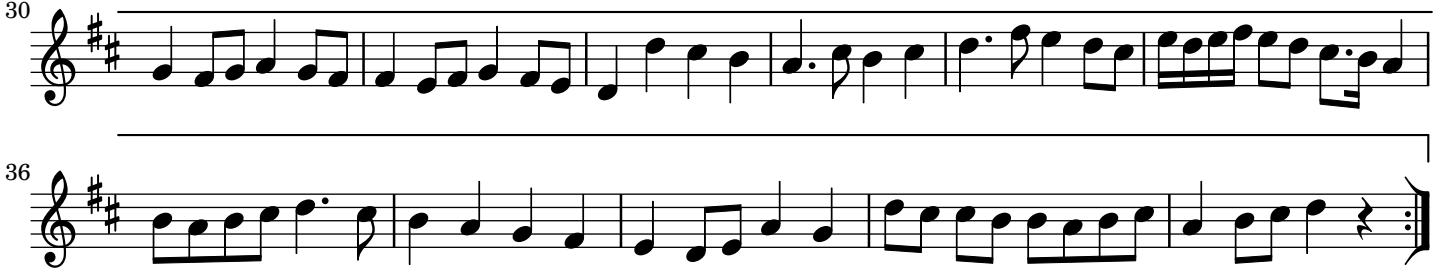

3. Hane / (Hane-i Salis)

4. Hane / (Hane-i Rabi)

Eyyûbî

Dervîş Neyzen

Hüseyn Dede

Bestekâr ve (neyzen ?) Hüseyn Dede (? - 1860 ?), Yenikapı Mevlevîhânesi çilekeşlerindendir. “Mârâ reh-i digereş birûn zîcîhât” nutkîyle başlayan Nühüft âyîn-i şerîfî Eyyûbî Hüseyn Dede tarafından bestelenmiş ve ilk olarak 1276 / 1860 tarihinde Yenikapı Mevlevîhânesi’nde mukabele edilmiştir.

Kaynak : ‘ Türk Müsîkisi Tarihinde Yenikapı Mevlevîhânesi ’, Rûhî Ayangil

U s û l

Türk Musîkisinde, eşit sayıda, muhtelif vuruşlardan meydana gelmiş kalıplara “Usul” denir. Bu vuruşlar düzenli bir tempo ile aksamadan eser bitene kadar icra edilir.

Usul değeri portede, donanıma yazılır ve sol anahtarından sonraki arıza işaretlerinin hemen sağında yer alır.

Türk Musîkisinde usullerin klasik icrası; sağ elin sağ dize, sol elin sol dize vurulmasıyla belirtilir.

Usulün vurulmasına daima sağ el ile başlanır. Birinci vuruş kuvvetli olarak vurulur.

Usuller, birbirine paralel çizilen iki yatay çizgi üzerine yazılan notalarla belirtilir. Üst taraftaki çizgi sağ eli, alt taraftaki çizgi sol eli gösterir. Usulün çizildiği çizginin sol tarafına “usulün kıymeti”ni ve “usulün zamanı”nı gösteren sayılar yazılır. Üst tarafa yazılan sayı usulün kıymetini, alt tarafa yazılan sayı ise usulün zamanını gösterir. Türk Musîkisinde kullanılan usuller şu kelimelerle ifade edilir; Düm, Tek, Te-ke, Te-ek, Te-ka, Ta-hek.

Bunların anlamlarını da kısaca belirttikten sonra Türk Musîkisinde kullanılan usulleri incelemeye başlayalım. Düm: Sağ elle sağ diz üzerine vurularak gösterilen kuvvetli zamanı belirtir. Tek: Sol elle sol diz üzerine vurularak gösterilen hafif zamanı belirtir. Te-ke: Birbirine eşit iki zamanı gösterir. Sağ ve sol el birbiri ardınca dizler üzerine vurularak icra edilir. Te-ek: Sol elin sol diz üzerine iki vuruş kıymetinde vurulacağını belirtir. Te-ka: Bir kısa ve ardından bir uzun zamanı belirtir. Sağ el kısa, sol el uzun zamanda icra edilecek demektir. Ta-hek: “Ta” hecesinde iki el birlikte havaya kalkar. “He” hecesinde yine iki el birlikte vurulur.

Usuller, “Basit Usuller” ve “Birleşik Usuller” olmak üzere ikiye ayrılır. İki tane basit usul vardır. Bunlar; iki zamanlı ve üç zamanlı usullerdir.

S â k i l U s û l ü

*) 48 zamanlıdır.

*) Başta bir 4 zaman sonra bir 6 zaman yine bir 4 zaman sonra üç tane 6 zaman ve nihayet dört tane 4 zamandan veya başka bir deyişle; başta bir Sofyân sonra bir Yürük Semâi, yine bir Sofyân, sonra üç tane Yürük Semâi ve nihayet dört tane Sofyân’dan yapılmıştır (4+6+4+6+6+6+4+4+4+4=48) .

*) 48/4’lük ikinci ve 48/2’lik mertebeleri kullanılmıştır. 48/4’lük ikinci mertebeye Sakil, 48/2’lik Ağır mertebeye de Ağır Sâkil adı verilir.

*) Pişrev, kâr, beste gibi büyük formalar da kullanılmıştır. Bu usülle ölçülmüş bestelerde zeminhane 1 usul, miyanhâne 1 usul olmak üzere bütün bestenin tümü 2 usuldür. Her mısra da 1 usul ile ölçülür. Demek ki, zeminhane 1 usul ile bestelenmiş bir mısra miyanhanede 1 usülle bestelenmiş bir mısra olmak üzere eser bestelenmiş bir mısra olmak üzere eser bestelenmiş olur. Terennümler usulün son 4 zamanı içinde yapılır ve gayet kısadır. Mısra sonlarından alınmış kısım da yoktur.

Kaynak :

1) ‘ Türk Musîkisinde Usuller ve Kudüm ’, M. Hurşit UNGAY

2) ‘ Türk Müsîkisi Nazariyatı ve Usulleri-Kudüm Velveleleri ’ İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Sâkil Darb Usûlü

[48 / 4] mertebesi

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 7 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 8 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 9 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 10 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 11 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 12 . Darb : (Düm) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 13 . Darb : (Tek) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 14 . Darb : (Te) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]
- 15 . Darb : (Ke) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]
- 16 . Darb : (Düm) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 17 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 18 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 19 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 20 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 21 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 22 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 23 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 24 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 25 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 26 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 27 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 28 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 29 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 30 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 31 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 32 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 33 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 34 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 35 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 36 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 37 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 38 . Darb : (Ta-Aa) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 39 . Darb : (He-Ek) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 40 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 41 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 42 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 43 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]